

Rada
Evropské unie

Brusel 26. března 2021
(OR. en)

7411/21

Interinstitucionální spis:
2021/0070(NLE)

SOC 159
JEUN 25
EDUC 102
ECOFIN 291
ANTIDISCRIM 16

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	25. března 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2021) 137 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY, kterým se zavádí evropská záruka pro děti

---

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2021) 137 final.

Příloha: COM(2021) 137 final

V Bruselu dne 24.3.2021
COM(2021) 137 final

2021/0070 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se zavádí evropská záruka pro děti

{SWD(2021) 62 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová oznámila vytvoření evropské záruky pro děti s cílem zajistit, aby „každé dítě v Evropě, které je ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením, mělo přístup k nezákladnějším právům, jako je zdravotní péče a vzdělávání“¹. Podpora dětí od raného věku a po celé dětství má zásadní význam pro budování udržitelné, rovné a konkurenceschopné znalostní ekonomiky podporující začlenění a spravedlivé společnosti.

Cílem tohoto návrhu je předcházet sociálnímu vyloučení a bojovat proti němu, a proto podporuje členské státy v jejich úsilí o zajištění přístupu dětí v nouzi ke kvalitním klíčovým službám: k předškolnímu vzdělávání a péči, ke vzdělávání (včetně školních činností), ke zdravotní péči, výživě a bydlení. Většina dětí v EU sice již k těmto službám přístup má, avšak inkluzivní a skutečně univerzální přístup je nezbytným předpokladem zajištění rovných příležitostí pro všechny děti, a zejména pro ty, které zažívají sociální vyloučení v důsledku chudoby nebo jiných forem znevýhodnění.

Sociální vyloučení je složitý jev o mnoha rozměrech. Jeho hlavními určujícími faktory jsou nedostatečné zdroje a chudoba, ale také nedostatečný rovný přístup ke zboží a službám v důsledku různých forem znevýhodnění, který brání plnému zapojení do společnosti². **Návrh se zaměřuje na děti v nouzi**, čímž se rozumí děti ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením. Vzhledem k mnohostranným výzvám, jimž čelí lidé s nízkými příjmy, kteří mají potíže s přístupem ke zboží a službám nebo s přístupem na trh práce, byl na úrovni EU odsouhlasen složený ukazatel, který označuje osoby jako „**ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením**“. Tento ukazatel měří: i) počet osob, jejichž ekvivalizovaný disponibilní příjem (po sociálních transferech) je nižší než hranice ohrožení chudobou³; ii) silnou materiální deprivaci, která zachycuje nedostatek základního zboží potřebného k zajištění odpovídající životní úrovně v dané společnosti⁴, a iii) velmi nízkou intenzitu práce⁵. Děti žijící v těchto domácnostech jsou obzvláště náchylné k sociálnímu vyloučení a představují skupinu, na kterou se toto doporučení zaměřuje.

Ve většině zemí EU-27 je míra osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením vyšší u dětí než u celkové populace. V roce 2019 žilo v domácnostech ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením 22,2 % (téměř 18 milionů) dětí oproti 20,9 % (přibližně 91 milionům) celkové populace. Snižování rizika chudoby nebo sociálního vyloučení u dětí bylo

¹ Politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019–2024.

² Viz například: Sdělení Komise „Towards a Europe of Solidarity: Intensifying the Fight Against Social Exclusion, Fostering Integration“ („K solidární Evropě: posilování boje proti sociálnímu vyloučení a podporou integrace“) (COM(92) 542). Usnesení Rady a ministrů sociálních věcí zasedajících v Radě ze dne 29. září 1989 o boji proti sociálnímu vyloučení (Úř. věst. C 277, 31.10.1989, s. 1). „The multi-dimensional analysis of social exclusion“ („Vícerozměrná analýza sociálního vyloučení), Levitas a kol., (2007); „Leaving no one behind: the imperative of inclusive development.“ („Nikoho neopomíjet: imperativ rozvoje podporujícího začlenění“) „Zpráva o světové sociální situaci 2016.“, OSN (2016).

³ Stanovena jako 60 % národního mediánového disponibilního příjmu po sociálních transferech.

⁴ Silnou materiální deprivaci se rozumí vynucená neschopnost dovolit si alespoň 4 z těchto 9 položek: 1) nájemné, hypotéku nebo účty za služby; 2) udržovat doma přiměřenou teplotu; 3) neočekávané výdaje; 4) pravidelně konzumovat maso nebo bílkoviny; 5) dovolenou; 6) televizi; 7) pračku; 8) automobil; 9) telefon.

⁵ Tento údaj odráží podíl obyvatelstva mladšího 60 let žijícího v domácnostech, kde lidé v produktivním věku v uplynulém roce odpracovali méně než 20 % svého celkového pracovního potenciálu.

v posledním desetiletí pomalejší než u běžné populace. Mezera chudoby⁶ v zemích EU-27 je navíc vyšší u dětí (25,4 % v roce 2019) než u zbytku obyvatelstva (24,3 %), přičemž totéž platí pro přetrvávání chudoby⁷ (14,1 % u dětí v roce 2018 oproti 10,8 % u zbytku populace).

Existuje silná korelace mezi sociálním vyloučením dětí a nedostatečným přístupem ke klíčovým službám. U dětí, které žijí v chudobě nebo se potýkají se zvláštními znevýhodněními, je pravděpodobnější, že budou čelit překážkám v přístupu ke službám, které jsou klíčové pro jejich dobré životní podmínky a pro rozvoj jejich sociálních, kognitivních a emocionálních dovedností. Tyto služby jsou sice ve všech členských státech obecně zavedeny, avšak z důkazů vyplývá, že přístup k nim je nerovný. Přibližně v jedné třetině členských států považují rodiče se středními příjmy náklady na předškolní vzdělávání a péči za velmi vysoké. V 15 členských státech představují učebnice, doprava do školy, stravování a další školní činnosti významnou zátěž pro rodinný rozpočet. V několika členských státech jsou zcela zdarma pouze některé služby související se zdravotní péčí pro děti. V šesti členských státech trpí přes 10 % dětí závažnou deprivací v oblasti bydlení. Téměř všechny členské státy zaznamenaly nárůst bezdomovectví, který se týká i dětí. Příčiny nerovného přístupu ke službám mohou být různorodé a mohou zahrnovat například: nedostatek finančních zdrojů rodičů nebo poručníků na pokrytí nákladů na tyto služby; omezenou dostupnost, zejména ve venkovských⁸, odlehlých nebo znevýhodněných oblastech; nedostatečné přizpůsobení služeb nebo personálu dětem se zvláštními potřebami; nedostatek informací o dostupných službách; případně administrativní překážky.

Kromě chudoby vytvářejí překážky pro začlenění a zapojení do společnosti i další formy znevýhodnění. Návrh rovněž doporučuje, aby členské státy při navrhování svých vnitrostátních integrovaných opatření na podporu dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením zohlednily všude tam, kde je to vhodné, zvláštní potřeby dětí, které jsou bez domova nebo trpí závažnou deprivací v oblasti bydlení; které mají zdravotní postižení; které pocházejí z přistěhovaleckého prostředí; dětí s menšinovým rasovým nebo etnickým původem (zejména Romů); dětí v alternativní (zejména ústavní) péči a dětí v nejisté rodinné situaci.

Děti pocházející ze znevýhodněného prostředí jsou nepřiměřeně často postiženy sociálním vyloučením, které je často důsledkem chudoby nebo deprivace. V závislosti na konkrétním členském státě je riziko chudoby u dětí v péči jen jednoho rodiče, v rodinách se třemi nebo více dětmi nebo v rodinách přistěhovalců nebo Romů až třikrát vyšší než u ostatních dětí⁹. Děti pocházející ze znevýhodněného prostředí vykazují rovněž výrazně nižší míru účasti na předškolním vzdělávání a péči. Děti umístěné do ústavní péče nemají možnost v plné míře využívat běžné a inkluzivní vzdělávání. Navíc může docházet k tomu, že se děti se zdravotním postižením, děti pocházející z přistěhovaleckého prostředí nebo děti, které žijí ve venkovských nebo odlehlých oblastech, nemohou účastnit celé řady školních činností. Překážky mohou spočívat například v cenové dostupnosti, v nedostatku odpovídající infrastruktury, ve špatné přístupnosti nebo v jazykových problémech. Omezena je rovněž účast těchto dětí na programech zdravotní prevence. Nízkopříjmový status nebo nejistá rodinná situace mají často za následek nepravidelnou nebo nezdravou výživu. A konečně nedostatečný přístup k cenově dostupnému a odpovídajícímu bydlení včetně bezpečné pitné

⁶ Medián relativního propadu příjmů, který pomáhá kvantifikovat míru chudoby chudých lidí. Vypočte se jako rozdíl mezi mediánem ekvivalizovaného disponibilního příjmu osob pod hranicí ohrožení chudobou a na hranici ohrožení chudobou vyjádřený jako procentuální podíl hranice rizika chudoby.

⁷ Míra přetrvávající chudoby je podíl osob, které v tomto roce a nejméně ve dvou ze tří let předcházejících žily v domácnosti s ekvivalizovaným disponibilním příjmem pod hranicí chudoby.

⁸ Komise přijme v červnu 2021 sdělení s názvem „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti“, které se bude mimo jiné zabývat omezeným přístupem dětí ke službám nebo infrastrukturám ve venkovských, odlehlých nebo znevýhodněných oblastech.

⁹ Společná zpráva o zaměstnanosti 2021 přijatá Radou dne 15. března 2021.

vody představuje zvýšené riziko závažné deprivace v oblasti bydlení a ovlivňuje celkovou kvalitu života dětí. Všechny tyto překážky přístupu prodlužují trvání bludného mezigeneračního kruhu sociálního vyloučení, který má hluboké a dlouhodobé dopady na život dětí.

Prevence sociálního vyloučení dětí a boj s ním je nezbytným předpokladem sociálního pokroku a udržitelného rozvoje. Sociální vyloučení má škodlivý dopad na současné i budoucí příležitosti dětí a na jejich schopnost přispívat k dnešní i k budoucí společnosti. Sociálně vyloučené děti mají menší šanci uspět ve škole a těšit se dobrému zdraví než jejich vrstevníci vyrůstající v lepších podmínkách. Existuje u nich vyšší riziko předčasného ukončení školní docházky a po dosažení dospělosti je pravděpodobnější, že budou (dlouhodobě) nezaměstnané a budou čelit chudobě vzhledem k omezeným pracovním příležitostem a výdělkům. Nízké vzdělání a špatný zdravotní stav mají rovněž významný dopad na ekonomiku a na trh práce, protože brání růstu zaměstnanosti a vedou k nižší kvalitě a menší produktivitě pracovních sil.

Krise COVID-19 prohloubila dosud existující nerovnosti a nese s sebou značné riziko zvýšení míry chudoby nebo sociálního vyloučení. Vytvořila socioekonomická rizika pro ženy a zranitelné skupiny, jako jsou například rodiče samoživitelé, děti a starší osoby, osoby se zdravotním postižením, migranti, menšiny, mladší pracovníci a pracovníci s nejistým zaměstnáním, jakož i lidé žijící v oblastech a domácnostech s omezenou nebo žádnou digitální konektivitou. U skupin s nízkými a středními příjmy existuje vyšší pravděpodobnost ztráty příjmů v důsledku rostoucí nezaměstnanosti a menší možnosti práce na dálku. Předpokládá se, že dopad na disponibilní příjem domácností prohloubí nerovnosti a může vést k tomu, že ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením se začne týkat nových kategorií domácností. Uzavření škol znamenalo pro některé děti ztrátu spolehlivého zdroje výživy, protože řada dětí přišla o možnost školního stravování. Rozsáhlá digitalizace do jisté míry zmírnila výpadek ve vzdělání způsobený uzavřením škol, ale řada dětí neměla dobré podmínky pro domácí učení, například v důsledku nedostatku potřebného vybavení, špatného připojení k internetu nebo nedostatku podpory při školní práci. Opatření související s onemocněním COVID-19 a s omezením fyzického kontaktu zasáhla rovněž zařízení formální péče, vzdělávání a volnočasové služby.

V EU panuje shoda ohledně důležitosti zajištění účinného a nediskriminačního přístupu ke kvalitním klíčovým službám pro děti, které čelí různým formám znevýhodnění. Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 24. listopadu 2015¹⁰, jehož ustanovení potvrdil ve svém usnesení o Evropském sociálním fondu plus ze dne 4. dubna 2019¹¹, vyzval k vytvoření evropské záruky pro děti se zaměřením na děti žijící v chudobě a s důrazem na některé klíčové služby. Parlament rovněž požádal Komisi, aby prozkoumala proveditelnost takové evropské záruky pro děti prostřednictvím víceleté přípravné akce. Rada ve svých závěrech ze dne 8. června 2020 rovněž vyzvala Komisi, aby předložila návrh evropské záruky pro děti. Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě 20/2020 o dětské chudobě ze dne 29. září 2020¹² zdůraznil, že je nezbytné lepší zacílení podpory Komise poskytované členskými státy na opatření v boji proti dětské chudobě. V reakci na tuto zprávu vyzvala Rada Komisi, aby do svých budoucích iniciativ zahrnula opatření a cíle pro boj proti dětské

¹⁰ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. listopadu 2015 o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na dětskou chudobu (2014/2237(INI)).

¹¹ Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 4. dubna 2019 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus (ESF+), (COM(2018)0382 – C8-0232/2018 – 2018/0206(COD)).

¹² Zvláštní zpráva č. 20/2020: „Boj proti dětské chudobě – je nezbytné lépe zacílit podporu, kterou na něj poskytuje Komise“, Evropský účetní dvůr, 2020.

chudobě, a to i jako součást procesu koordinace hospodářské politiky v rámci evropského semestru. Dne 11. března 2021 přijal Evropský parlament usnesení o právech dítěte s ohledem na strategii EU pro práva dítěte¹³, v němž vyzývá Komisi, aby v prvním čtvrtletí roku 2021 předložila návrh na zřízení evropské záruky pro děti, a vyzývá členské státy, aby urychlily její provádění a investovaly veškeré možné zdroje včetně fondů EU. Evropský parlament rovněž zdůraznil, že členské státy by měly zavést víceleté vnitrostátní strategie pro řešení dětské chudoby a sociálního vyloučení a národní akční plány evropské záruky pro děti.

Žádné dítě by nemělo zůstat opomenuto. Vzhledem k demografickým trendům a nedostatku kvalifikovaných pracovníků, zdůrazněným ve zprávě Komise o dopadu demografické změny přijaté dne 17. června 2020¹⁴, je nezbytné podporovat potenciál mladých generací bez ohledu na jejich sociálně-ekonomické zázemí. EU se sice vyznačuje jednou z nejvyšších úrovní sociálního začlenění a soudržnosti na světě¹⁵, je však nezbytné přijmout rozhodná politická opatření na podporu dětí, které se nacházejí v obtížnějších podmínkách a které mohou čelit překážkám v důsledku různých forem znevýhodnění. Evropská záruka pro děti se proto zaměřuje na podporu dětí v nouzi.

Evropský pilíř sociálních práv poskytuje rámec pro činnost EU a členských států v oblasti spravedlivých a dobře fungujících trhů práce a sociální ochrany a začlenění¹⁶. Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv¹⁷ usiluje o další zlepšení životní úrovně, pracovních podmínek a rovných příležitostí pro všechny, čímž zajišťuje spravedlnost, odolnost a sociální konvergenci směrem nahoru. Akční plán poskytuje nový impuls k řešení chudoby nebo sociálního vyloučení v EU. **Stanoví cíl, kterým je snížit počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením nejméně o 15 milionů, z čehož nejméně 5 milionů by měly být děti.** Revidovaný srovnávací přehled sociálních ukazatelů bude sledovat výsledky a trendy členských států, což Komisi umožní monitorovat pokrok směrem k provádění zásad Evropského pilíře sociálních práv jako součást dobře zavedeného rámce pro koordinaci politik v souvislosti s evropským semestrem.

Cílem evropské záruky pro děti je předcházet sociálnímu vyloučení a bojovat proti němu zaručením přístupu dětí v nouzi k souboru klíčových služeb. Přitom bude tato iniciativa přispívat k podpoře rovných příležitostí pro děti v nouzi a k boji proti dětské chudobě.

Pro dosažení tohoto cíle a na základě rozsáhlého konzultačního procesu návrh:

- doporučuje členským státům, aby se zaměřily na podpůrná opatření týkající se dětí v nouzi, kterými se rozumí osoby mladší 18 let ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením,
- při identifikaci dětí v nouzi, které spadají do této skupiny, doporučuje členským státům, aby ve vhodných případech zohlednily specifické formy znevýhodnění, jako

¹³ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o právech dítěte s ohledem na strategii EU pro práva dítěte (2021/2523(RSP)).

¹⁴ Zpráva o dopadu demografické změny, Evropská komise, 2020.

¹⁵ Například celková příjmová nerovnost měřená koeficientem S80/S20 činila v roce 2018 v USA 8,4, ale v zemích EU-27 jen 5,05, přičemž ostatní přední ekonomiky buď neměly k dispozici nejnovější a spolehlivé údaje (odhad Číny pro rok 2011 činil 28,3), nebo se tyto údaje pohybovaly nad úrovní EU (Velká Británie 5,6, Japonsko 6,2). Navzdory mírně nižšímu celkovému indexu lidského rozvoje (0,920 v USA oproti 0,894 v zemích EU-27 v roce 2019) žije průměrný Evropan o 2,4 roku déle než průměrný Američan (průměrná délka života v roce 2018 činila u Evropanů 80,9 a u Američanů 78,5 roku).

¹⁶ Zejména zásady 1. „Všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení“, zásady 3. „Rovnost žen a mužů“, zásady 11. „Péče o děti a podpora dětí“, zásady 14. „Minimální příjem“, zásady 16. „Zdravotní péče“, zásady 17. „Začlenění osob se zdravotním postižením“, zásady 19. „Bydlení a pomoc pro osoby bez domova“ a zásady 20. „Základní služby“.

¹⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv“ (COM(2021) 102 final).

jsou například potřeby: i) dětí bez domova nebo dětí, které trpí závažnou deprivací v oblasti bydlení; ii) dětí se zdravotním postižením; iii) dětí pocházejících z přistěhovaleckého prostředí; iv) dětí s menšinovým rasovým nebo etnickým původem (zejména Romů); v) dětí v alternativní (zejména ústavní) péči a vi) dětí v nejisté rodinné situaci,

- vyzývá členské státy, aby dětem v nouzi zaručily účinný a bezplatný přístup k předškolnímu vzdělávání a péči, ke vzdělávání (včetně školních činností), ke zdravému jídlu každý školní den a ke zdravotní péči; poskytování některých služeb bezplatně je jedním ze způsobů, jak zvýšit účinnost přístupu k nim,
- vyzývá členské státy, aby dětem v nouzi zaručily účinný přístup ke zdravé výživě a odpovídajícímu bydlení,
- poskytuje členským státům pokyny, jak by bylo možno podpořit záruku přístupu k těmto službám odpovídajícími opatřeními,
- zavádí mechanismy řízení a podávání zpráv,
- stanoví opatření v oblasti provádění, monitorování a hodnocení.

Návrh uznává, že řešení faktorů určujících sociální vyloučení dětí představuje mnohorozměrnou výzvu. Evropská záruka pro děti jako taková bude účinná pouze v rámci širšího souboru integrovaných opatření, jak je nastíněno v opatřeních **akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv** a v širším rámci politiky **strategie EU pro práva dítěte**, jehož součástí je rovněž tento návrh. Za tímto účelem návrh doporučuje, aby členské státy vytvořily příslušný podpůrný politický rámec tím, že: i) zajistí vzájemný soulad příslušných politik a zvýší jejich význam z hlediska podpory dětí; ii) budou investovat do odpovídajících systémů vzdělávání, zdravotnictví a sociální ochrany; iii) budou poskytovat opatření pro integraci rodičů nebo poručníků na trh práce a podporu příjmů pro rodiny a děti; iv) budou řešit územní rozměr sociálního vyloučení, a to i v charakteristických městských, venkovských a odlehlých oblastech; v) budou posilovat spolupráci a zapojení různých zúčastněných stran; vi) budou předcházet diskriminaci a stigmatizaci dětí v nouzi; vii) budou podporovat strategické investice do dětí a služeb včetně základní infrastruktury a kvalifikované pracovní síly a viii) budou přidělovat přiměřené zdroje a optimálně využívat financování EU.

Jsou k dispozici finanční prostředky Unie na podporu opatření vedoucích k řešení dětské chudoby a sociálního vyloučení a k provádění evropské záruky pro děti. V rámci Evropského sociálního fondu plus (ESF+) na finanční období 2021–2027 budou členské státy, jejichž míra dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením přesahuje průměr EU (v letech 2017–2019), povinny vyčlenit na boj proti dětské chudobě nebo sociálnímu vyloučení 5 % z prostředků ESF+, přičemž i ostatní členské státy budou povinny vyčlenit odpovídající částku. Přispěje také Evropský fond pro regionální rozvoj investicemi do sociální infrastruktury, vybavení a přístupu ke kvalitním a tradičním službám, které obstojí i v budoucnosti, jakož i projekty spolupráce v příhraničních regionech.

Nástroj pro oživení a odolnost poskytne příležitost k posilování potenciálu růstu a tvorby pracovních míst a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti členských států, mimo jiné i prostřednictvím podpory politik pro děti a mládež, a ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu krize COVID-19, čímž přispěje k provádění evropského pilíře sociálních práv a posílí hospodářskou, sociální a územní soudržnost. Nástroj pro technickou podporu může podporovat členské státy při navrhování a provádění reforem zaměřených na řešení vzdělávacích, sociálních, ekonomických a právních nerovností a výzev ovlivňujících děti.

Členské státy budou rovněž i nadále využívat projekt Ovoce, zelenina a mléko do škol na období 2017–2023¹⁸. V roce 2023 navrhne Komise revizi tohoto programu s cílem více zpřístupnit zdravé výrobky dětem a umožnit jim lépe pochopit přínosy zdravých a udržitelných potravin.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Doporučení Komise z roku 2013 Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění¹⁹ stanoví integrovaný přístup ke snižování dětské chudoby nebo sociálního vyloučení a ke zlepšování životních podmínek dětí. Toto doporučení se zaměřilo na všechny tři složky: i) přístup k přiměřeným zdrojům; ii) zajištění přístupu k cenově dostupným kvalitním službám a iii) prosazování práv dětí účastnit se her, rekreace, sportovních a kulturních aktivit, jakož i rozhodování o věcech, které ovlivňují jejich život. Tento návrh doplňuje stávající politiky v oblasti boje proti sociálnímu vyloučení dětí, využívá zkušeností a poznatků získaných při provádění doporučení Investice do dětí a posiluje jeho druhou složku tím, že upřednostňuje přístup dětí v nouzi ke klíčovým službám.

Proces koordinace hospodářských politik a zaměstnanosti v rámci evropského semestru, podporovaný srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů²⁰, zdůrazňuje výzvu dětské chudoby nebo sociálního vyloučení dětí, přičemž řadě členských států jsou poskytována konkrétní doporučení týkající se jednotlivých zemí²¹. Hlavní směry politik zaměstnanosti zdůrazňují²², že je důležité zajistit přístup všech včetně dětí k určitým službám, jako je předškolní vzdělávání a péče, vzdělávání a zdravotní péče, přičemž tento přístup slouží jako nezbytná podmínka pro zajištění rovných příležitostí.

V období financování 2014–2020 podporovaly evropské strukturální a investiční fondy (zejména Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond evropské pomoci nejchudším osobám) řadu oblastí politiky týkajících se dětí včetně boje proti dětské chudobě nebo sociálnímu vyloučení a kvalitních služeb běžného vzdělávání a péče, jakož i zdravých a výživných potravin a materiální pomoci poskytované deprivovaným dětem.

V letech 2017–2020 poskytl program na podporu strukturálních reforem technickou podporu při provádění reforem členských států zaměřených na i) zvyšování kvality předškolního vzdělávání a péče a předcházení předčasnému odchodu ze vzdělávání; ii) dosahování větší inkluzivnosti vzdělávacích systémů; iii) podporu deinstitucionalizace dětí; iv) zlepšení přístupu dětí se zdravotním postižením ke službám; v) podporu sociální integrace dětí migrantů a etnických menšin; vi) zvyšování vstřícnosti vnitrostátních systémů soudnictví vůči dětem a vii) revizi právních předpisů na ochranu rodiny tak, aby bylo možné uspokojit vyvíjející se potřeby všech typů rodin.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tento návrh doplňuje řadu dalších iniciativ EU a je s nimi v souladu. Představuje konkrétní výstup **akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv** a přispěje k dosažení jeho hlavního cíle, kterým je snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením. K

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

¹⁹ Doporučení Komise 2013/112/EU ze dne 20. února 2013 „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (Úř. věst. L 59, 2.3.2013, s. 5).

²⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>.

²¹ Doporučení pro jednotlivé země se zabývají širokou škálou otázek týkajících se dětské chudoby, jako je například podpora příjmu, inkluzivní vzdělávání, přístup k předškolnímu vzdělávání a péči, přístup ke zdravotní péči a bezdomovectví.

²² Rozhodnutí Rady (EU) 2020/1512 ze dne 13. října 2020 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států (Úř. věst. L 344, 19.10.2020, s. 22).

řešení chudoby přispěje také zvýšení účasti nedostatečně zastoupených skupin, včetně žen, na trhu práce; jedním z hlavních cílů, které stanoví akční plán pro evropský pilíř sociálních práv, je dosažení míry zaměstnanosti ve výši 78 %, a jeho doplňkovou ambicí je snížit do roku 2030 rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů alespoň na polovinu.

Tento návrh doplňuje **Strategii EU pro práva dítěte**, která byla přijata současně a která sdružuje všechny stávající a budoucí iniciativy v oblasti práv dětí do jednoho soudržného politického rámce, a vydává konkrétní doporučení pro vnitřní i vnější činnost EU. Nastiňuje práci Komise v těchto oblastech: i) účast dětí na politickém a demokratickém životě EU; ii) socioekonomické začlenění, vzdělání a zdraví; iii) prevence a ochrana před všemi formami násilí a diskriminace; iv) soudnictví vstřícné k dětem; v) děti v digitálním věku a vi) globální rozměr práv dítěte. Oddíl o socioekonomickém začlenění je sladěn s evropskou zárukou pro děti.

Dne 22. května 2019 přijala Rada **doporučení o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče**²³ s cílem podpořit členské státy v úsilí o zlepšení přístupu k jejich předškolnímu vzdělávání a péči a o zvýšení jeho kvality. Dne 30. září 2020 přijala Komise sdělení s názvem „**Vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025**“²⁴, kde začleňování a genderová rovnost představují jeden ze šesti rozměrů, které je třeba posílit. Na základě tohoto sdělení přijala Rada dne 19. února 2021 **usnesení o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)**²⁵ a odsouhlasila cíl na úrovni EU, podle něhož by se předškolního vzdělávání a péče mělo účastnit alespoň 96 % dětí ve věku od 3 let do věku zahájení povinné školní docházky. Toto usnesení rovněž předpokládá zlepšení kvality, rovnosti, inkluze a úspěchu pro všechny ve vzdělávání a odborné přípravě. Členské státy se dohodly, že do roku 2030 by podíl osob předčasně odcházejících ze vzdělávání a odborné přípravy měl být nižší než 9 %.

Dne 30. září 2020 přijala Komise sdělení nazvané „**Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027: Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk**“²⁶, které představuje ambiciózní vizi digitálního vzdělávání v perspektivě celoživotního učení, jehož klíčovou součástí je začlenění všech studentů napříč všemi věkovými kategoriemi.

Dne 5. března 2020 přijala Komise **strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025**²⁷. Cílem této strategie je čelit genderovým stereotypům ovlivňujícím dobré životní podmínky a příležitosti dívek a chlapců v celé jejich rozmanitosti od raného věku. Rovněž oznamuje, jak to potvrdil i akční plán pro evropský pilíř sociálních práv, že Komise v roce 2022 předloží revizi barcelonských cílů²⁸ účasti na předškolním vzdělávání a péči. Tato strategie rovněž podporuje posilování ekonomického postavení žen a rovnoměrné rozdělení neplacené pečovatelské práce včetně péče o děti mezi ženami a muži. Dokud ženy i nadále ponosou neúměrnou odpovědnost za výchovu dětí, bude cíl rovnosti žen a mužů nadále úzce propojen s cílem sociálního začlenění dětí.

²³ Doporučení Rady ze dne 22. května 2019 o vysoce kvalitních systémech předškolního vzdělávání a péče (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 4).

²⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020) 625 final).

²⁵ Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) (Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1).

²⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027: Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk“ (COM(2020) 624 final).

²⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020) 152 final).

²⁸ Barcelonské cíle byly schváleny v roce 2002 na zasedání Evropské rady v Barceloně. Stanoví, že do péče o děti by mělo být zapsáno 33 % dětí mladších tří let a 90 % dětí ve věku od tří let do věku povinné školní docházky.

Dne 19. září 2020 přijala Komise **akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025**²⁹. Tento akční plán předpokládá boj proti rasismu prostřednictvím politik a programů financování v oblasti zaměstnanosti, bydlení a přístupu ke zdravotní péči a vzdělání. Podporuje opatření k zajištění rovného přístupu dětí menšinového rasového nebo etnického původu ke vzdělání a to, že učitelé musí být vyškoleni, aby mohli pracovat se všemi dětmi, a musí být citliví na potřeby žáků z různých prostředí. Předpokládá rovněž zprávu Komise o uplatňování směrnice EU o rasové rovnosti, která zakazuje diskriminaci na základě etnického nebo rasového původu včetně diskriminace romských dětí v různých oblastech, jako je například vzdělání a sociální ochrana.

Dne 7. října 2020 přijala Komise **strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů**³⁰. Skládá se ze sdělení a návrhu **doporučení Rady o rovnosti, začlenění a účasti Romů**, které Rada přijala dne 12. března 2021³¹. Toto doporučení vyzývá členské státy, aby bojovaly proti vícenásobné a strukturální diskriminaci Romů, zejména romských dětí, a aby přijímaly přísnější opatření na podporu romských dětí a jejich rodin ve vzájemně propojených oblastech zaměstnanosti, sociálních služeb, kvality, inkluzivního běžného vzdělávání a předškolního vzdělávání a péče, zdravotnictví, bydlení a přístupu k základním službám, výživě a přístupu k volnočasovým aktivitám.

Dne 14. října 2020 přijala Komise sdělení nazvané „**Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň**“³². Tato iniciativa je založena na zásadě cenové dostupnosti renovovaného bydlení a jeho přístupnosti, čímž přispívá k cíli zaručit odpovídající bydlení dětem v nouzi, zejména prostřednictvím doporučení Komise o energetické chudobě³³.

Dne 1. července 2020 přijala Komise balíček nazvaný „**Podpora zaměstnanosti mladých lidí: most k pracovním místům pro příští generaci**“³⁴ s cílem podpořit mladé lidi, kteří vstupují na trh práce. Jedním ze stavebních kamenů tohoto balíčku byl návrh doporučení Rady „**Most k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi**“³⁵, který Rada přijala dne 30. října 2020. Cílem tohoto doporučení je zajistit, aby všichni lidé mladší 30 let získali do čtyř měsíců od okamžiku, kdy se stali nezaměstnanými nebo ukončili formální vzdělávání, kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovského programu nebo stáže.

Dne 12. listopadu 2020 přijala Komise **strategii pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025**³⁶, která předkládá opatření na podporu začleňování a boje proti diskriminaci osob LGBTIQ a jejich rodin včetně dětí.

Dne 24. listopadu 2020 přijala Komise **akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027**³⁷, který se vztahuje jak na migranty, tak na občany EU z přistěhovaleckého

---

²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025“ (COM(2020) 565 final).

³⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů (COM(2020) 620 final).

³¹ Doporučení Rady ze dne 12. března 2021 o rovnosti, začlenění a účasti Romů (2021/C 93/01).

³² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020) 662 final).

³³ Doporučení Komise (EU) 2020/1563 ze dne 14. října 2020 týkající se energetické chudoby (Úř. věst. L 357, 27.10.2020, s. 35).

³⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Podpora zaměstnanosti mladých lidí: most k pracovním místům pro příští generaci“ (COM(2020) 276 final).

³⁵ Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi 2020/C 372/01 (Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1).

³⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 (COM(2020) 698 final).

³⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027“ (COM(2020) 758 final).

prostředí. Tento akční plán se zaměřuje na klíčové faktory umožňující úspěšnou integraci a začlenění: vzdělávání a odbornou přípravu, zaměstnanost a dovednosti a zdraví a bydlení. Obzvláštní pozornost věnuje dětem migrantů a občanů EU z přistěhovaleckého prostředí.

Dne 3. února 2021 přijala Komise sdělení nazvané „**Evropský plán boje proti rakovině**“³⁸, které zaměřuje pozornost na dětská nádorová onemocnění. Jednou ze stěžejních iniciativ tohoto plánu je zahájení iniciativy „Pomoc dětským onkologickým pacientům“, jejímž cílem je zajistit, aby děti měly přístup k rychlému a optimálnímu odhalení rakoviny, diagnostice, léčbě a péči.

Cílem strategie EU týkající se práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030³⁹ je v příštím desetiletí zlepšit život osob se zdravotním postižením, a to v EU i mimo ni.. Tato strategie rovněž přijímá průřezovou perspektivu potřeb dětí se zdravotním postižením.

Širším politickým kontextem a hlavními faktory způsobujícími sociální vyloučení dětí, zejména účasti rodičů a poručníků na trhu práce, se zabývalo již několik iniciativ Komise. Jedná se o tyto iniciativy: doporučení Komise o aktivním začleňování osob vyloučených z trhu práce⁴⁰; doporučení Rady o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce⁴¹; směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob⁴²; doporučení Rady o přístupu k sociální ochraně⁴³; nová agenda dovedností⁴⁴; evropský nástroj pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE)⁴⁵ a návrh směrnice o přiměřených minimálních mzdách⁴⁶.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Podle článku 151 Smlouvy o fungování EU zahrnují cíle Unie a členských států podporu zlepšování životních podmínek, přiměřenou sociální ochranu a rozvoj lidských zdrojů za účelem trvale vysoké zaměstnanosti a boj proti vyloučením. Zlepšování rovných příležitostí pro všechny děti žijící v EU přispívá k dosahování těchto cílů. Podle čl. 153 odst. 1 písm. j) Smlouvy o fungování EU Unie podporuje a doplňuje činnost členských států v oblasti boje proti sociálnímu vyloučení za účelem dosažení cílů stanovených v článku 151.

Tento návrh je založen na článku 292 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada přijímá doporučení na návrh Komise, ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. j) a s čl. 153 odst. 2 Smlouvy o fungování EU.

³⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Evropský plán boje proti rakovině“ (COM(2021) 44 final).

³⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 (COM(2021) 101 final).

⁴⁰ Doporučení Komise ze dne 3. října 2008 o aktivním začleňování osob vyloučených z trhu práce (Úř. věst. L 307, 18.11.2008, s. 11).

⁴¹ Doporučení Rady ze dne 15. února 2016 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce (Úř. věst. C 67, 20.2.2016, s. 1).

⁴² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79).

⁴³ Doporučení Rady ze dne 8. listopadu 2019 o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně 2019/C 387/01 (Úř. věst. C 387, 15.11.2019, s. 1).

⁴⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost“ (COM(2020) 274).

⁴⁵ Nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1).

⁴⁶ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii (COM(2020) 682 final).

Tento návrh přispěje k cílům Smlouvy o Evropské unii, zejména k boji proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a k ochraně práv dítěte (článek 3 Smlouvy).

Návrh přispěje rovněž k provádění Listiny základních práv EU, a zejména jejího článku 24, který uznává, že děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho, a článku 33, který stanoví, že rodina musí požívat právní, hospodářské a sociální ochrany.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Za politiky týkající se sociálního vyloučení dětí sice odpovídají členské státy, avšak Unie má pravomoc opatření členských států podporovat a doplňovat.

Návrh zajistí přidanou hodnotu opatření na úrovni EU. Bude prosazovat politický závazek dosažení pokroku v oblasti rovných příležitostí pro všechny děti, zejména pro děti v nouzi, a bude podporovat sociální konvergenci členských států směrem nahoru.

Přidaná hodnota opatření na úrovni EU se s ohledem na výzvy spojené s pandemií COVID-19 ještě zvyšuje, protože její socioekonomické dopady pravděpodobně neúměrně ovlivní děti v nouzi. Evropská záruka pro děti pomůže zmírnit některé negativní dopady pandemie tím, že zajistí, aby děti v nouzi měly úplný přístup ke klíčovým službám.

Návrh respektuje pravomoci členských států a současně poskytuje této ambici konkrétní obsah, zejména zhodnocením přínosů osmi let provádění doporučení Investice do dětí. Cílená intervence EU, jejímž cílem je snížit rozdíl mezi dětmi v nouzi a jejich vrstevníky vyrůstajícími v lepších podmínkách, pokud jde o přístup ke klíčovým službám, v konečném důsledku přispěje k zajištění rovných příležitostí pro děti v EU a zároveň zabrání vysokým hospodářským a společenským nákladům vyplývajícím ze sociálního vyloučení dětí a z mezigeneračního přenosu znevýhodnění.

Návrh rovněž pomůže členským státům co nejlépe využít finanční prostředky EU a členských států při řešení sociálního vyloučení dětí. Komise důrazně vybízí členské státy, aby řešily sociální vyloučení dětí jako prioritní záležitost.

- **Proporcionalita**

Návrh doplňuje úsilí členských států v oblasti řešení sociálního vyloučení dětí. Respektuje postupy členských států a rozmanitost systémů. Uznává, že odlišné vnitrostátní, regionální nebo místní situace by mohly vést k rozdílům ve způsobu provádění uvedeného doporučení. To umožní členským státům využít doporučení podle svého konkrétního kontextu.

Při volbě nástroje hrála klíčovou úlohu rovněž proporcionalita.

- **Volba nástroje**

Nástrojem je návrh doporučení Rady, což dodržuje zásady subsidiarity a proporcionality. Vychází ze stávajícího systému práva Evropské unie a je v souladu s typem nástrojů, které jsou k dispozici pro opatření Evropské unie v oblasti sociální politiky. Návrh signalizuje jakožto právní nástroj závazek členských států přijmout opatření stanovená v tomto doporučení a poskytuje silný politický základ pro spolupráci v této oblasti na evropské úrovni při plném respektování pravomoci členských států.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

• Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů

V roce 2017 Komise při představování evropského pilíře sociálních práv zhodnotila čtyři roky provádění doporučení Investice do dětí⁴⁷. Toto posouzení doplnila studie odborníků z Evropské sítě pro sociální politiku nazvaná „Progress across Europe in the implementation of the 2013 EU recommendation on Investing in children: Breaking the cycle of disadvantage. A study of national policies“ („Pokrok v rámci Evropy při provádění doporučení EU z roku 2013 Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění. Studie vnitrostátních politik“)⁴⁸.

Toto posouzení Komise přezkoumalo dosažený pokrok, a to jak z hlediska obecné politiky, tak pro každou ze tří dotčených složek. Zkoumalo rovněž dopad na tvorbu politik pro děti a rodiny, včetně řady osvědčených postupů a praktických příkladů přijatých opatření.

Posouzení dospělo k závěru, že na plném provedení uvedeného doporučení se dosud pracuje. Přestože se uvedenému doporučení dostalo silné podpory jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU, a to i ze strany Evropského parlamentu a občanské společnosti, nebylo dosud dobře známo ani náležitě využíváno v rámci členských států na místní úrovni, kde je třeba vyvinout a provádět konkrétní politické mechanismy. Posouzení však zdůraznilo, že uvedené doporučení inspirovalo celou řadu projektů s pozitivním dopadem. Bylo do různé míry úspěšně využíváno jako politický nástroj v rámci evropského semestru a přispělo k příslušným doporučením pro jednotlivé země určeným členským státům ohledně témat pohybujících se od předškolního vzdělávání a péče a podpory příjmů až po inkluzivní vzdělávání. Mělo dopad rovněž na přípravu a provádění programů evropských strukturálních a investičních fondů na období 2014–2020⁴⁹.

Posouzení zdůraznilo, že většina členských států se shoduje na tom, že účinnou strategií, která by mohla sloužit jako východisko z bludného kruhu znevýhodnění, je pouze komplexní integrovaný přístup. Členské státy označily toto obnovené zaměření a potřebu zlepšit spolupráci mezi všemi zúčastněnými stranami na místní úrovni za výzvu. Většina členských států se shodla na tom, že větší investice do dětí v raném věku jsou sociálně spravedlivé a hospodářsky obezřetné, a že jejich klíčovou složku tvoří poskytování vysoce kvalitního předškolního vzdělávání a péče.

A konečně, pokud jde o úspěchy, posouzení zjistilo, že první dvě složky doporučení, které se týkaly přístupu k příjmům a ke službám, významně přispěly ke konkrétním změnám politik a k rozvoji projektů.

Ze studie Evropské sítě pro sociální politiku navíc vyplynulo, že zlepšení přístupu k cenově dostupným kvalitním službám v členských státech je nedostatečné a nerovnoměrné. Nejmenšího pokroku bylo dosaženo v oblasti přístupu k bydlení, zdravotní péči a ke vzdělání.

Zkušenosti získané z provádění doporučení Investice do dětí a zjištění Evropského účetního dvora zdůrazňují, že boj proti sociálnímu vyloučení dětí fakticky vyžaduje zintenzivnit úsilí o lepší zacílení finanční podpory EU v členských státech.

⁴⁷ „Hodnocení doporučení z roku 2013 „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (SWD(2017) 258 final).

⁴⁸ Progress across Europe in the implementation of the 2013 EU recommendation on „Investing in children: Breaking the cycle of disadvantage“, a study of national policies, European Commission, 2017 (Pokrok v Evropě ohledně provádění doporučení EU z roku 2013 „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“, studie vnitrostátních politik, Evropská komise 2017).

⁴⁹ V programovém období 2014 – 2020 bylo na opatření v oblasti sociálního začlenění vyčleněno 25,6 % celkového přidělu z ESF ve výši 86,4 miliardy EUR. V rámci EFRR bylo na priority inkluzivního růstu včetně podpory sociálního začlenění, boje proti chudobě a investic do vzdělávacích zařízení vyčleněno 24,1 miliardy EUR.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise provedla v období od července do listopadu 2020 cílenou konzultaci prostřednictvím on-line dotazníků, pracovních skupin a specializovaných jednání, do nichž byly zapojeny členské státy prostřednictvím výboru Rady pro sociální ochranu, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů, evropských sociálních partnerů, organizací občanské společnosti a samotných dětí. Tento návrh do značné míry odráží názory zúčastněných stran shromážděné během konzultací.

Většina respondentů cílené konzultace zdůraznila, že EU musí hrát významnou úlohu při podpoře vnitrostátních, regionálních a místních orgánů v koordinovaném úsilí o zlepšení situace dětí v nouzi. Zúčastněné strany uvítaly iniciativu týkající se evropské záruky pro děti a zdůraznily význam zajištění přístupu k bezplatnému předškolnímu vzdělávání a péči, bezplatnému vzdělávání, bezplatné zdravotní péči, odpovídajícímu bydlení a zdravé výživě a zajištění her a volnočasových aktivit pro děti. Většina konzultovaných zúčastněných stran se vyslovila pro návrh doporučení Rady o evropské záruce pro děti. Zúčastněné strany rovněž zdůraznily význam toho, aby byly do cílové skupiny záruky pro děti zahrnuty konkrétní skupiny dětí. Zdůraznily význam rozvoje a provádění integrovaných strategií v boji proti sociálnímu vyloučení a při prolamování bludného kruhu znevýhodnění, včetně nutnosti zaměřit se nejen na potřeby dětí, ale na podporu celých rodin.

Návrh využívá rovněž rozsáhlý konzultační proces s dětmi, kterého se zúčastnilo 10 000 dětí. Z výsledku vyplynulo, že by se evropská záruka pro děti měla zaměřit na konkrétní a účinná opatření k zajištění rovného zacházení se všemi dětmi, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat dětem ve zranitelných situacích, a na rovný přístup ke kvalitnímu a dostupnému vzdělání pro všechny děti, a to od předškolního vzdělávání a péče až po sekundární vzdělávání.

Shrnutí výsledků konzultací se zúčastněnými stranami je připojeno k pracovnímu dokumentu Komise, který je přiložen k tomuto návrhu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Tento návrh vychází z pracovního dokumentu útvarů Komise, který hodnotí provádění doporučení Investice do dětí, ze zvláštní zprávy Evropského účetního dvora o dětské chudobě a z odborných znalostí shromážděných prostřednictvím víceleté přípravné akce vyžádané Evropským parlamentem, zejména „Studie proveditelnosti záruky pro děti“⁵⁰ a „Study on the economic implementing framework of a possible EU Child Guarantee Scheme including its financial foundation“ („Studie o ekonomickém prováděcím rámci možného systému záruky EU pro děti včetně jeho finančního základu“).⁵¹

Účelem studie proveditelnosti záruky pro děti bylo vyjasnit potenciální rozsah evropské záruky pro děti, analyzovat podmínky jejího provádění a posoudit její přidanou hodnotu pro EU. Studie se zaměřila na čtyři konkrétní skupiny sociálně zranitelných dětí: děti v ústavní péči, děti se zdravotním postižením, děti pocházející z přistěhovaleckého prostředí (včetně dětí uprchlíků) a děti žijící v nejisté rodinné situaci. Analyzovala, zda je proveditelné zajistit jim přístup k pěti klíčovým službám: k bezplatné zdravotní péči, bezplatnému vzdělání, bezplatnému předškolnímu vzdělávání a péči, odpovídajícímu bydlení a zdravé výživě.

---

⁵⁰ „Feasibility Study for a Child Guarantee, Final Report“ („Studie proveditelnosti záruky pro děti, závěrečná zpráva“), Evropská komise, 2020.

⁵¹ „Study on the economic implementing framework of a possible EU Child Guarantee Scheme including its financial foundation, Final Report“ („Studie o ekonomickém prováděcím rámci možného systému záruky EU pro děti včetně jeho finančního základu, závěrečná zpráva“), Evropská komise 2020.

Studie dospěla k závěru, že přístup výše uvedených kategorií dětí k těmto pěti službám je skutečně potřeba zlepšit. Nedostatečný přístup může mít krátkodobé i dlouhodobé důsledky nejen pro samotné děti, ale i pro celou společnost. Obecné služby musí být inkluzivní, aby bylo možno zajistit, že je děti v nouzi budou moci využívat v plném rozsahu a že se vyhnou stigmatizaci a segregaci. Přestože by zajištění přístupu k těmto službám představovalo důležitou součást řešení sociálního vyloučení dětí, bylo by třeba je začlenit do širšího přístupu, jak je uvedeno v doporučení Investice do dětí, a to v takovém rámci sociální politiky, který by to umožňoval. A konečně je třeba zmínit značný potenciál fondů EU, díky kterému mohou hrát při podpoře přístupu k těmto službám účinnější a strategičtější úlohu.

Studie „The economic implementing framework of a possible EU Child Guarantee scheme including its financial foundation“ („Hospodářský prováděcí rámec možného systému záruky EU pro děti včetně jeho finančního základu“), která slouží jako doplněk ke studii proveditelnosti, zkoumala potenciální náklady a přínosy toho, kdyby příslušné orgány zaručily, aby všechny děti v nouzi měly nediskriminační přístup ke všem pěti službám, na něž se vztahuje evropská záruka pro děti. Studie dospěla k závěru, že přínosy budou mít jak krátkodobý dopad na život dětí, tak dlouhodobý dopad na vyhlídky dětí v dospělosti, na společnost a na budoucí veřejné výdaje. Ze studie vyplynulo, že náklady spojené s poskytováním školního stravování zdarma dětem v nouzi, s bezplatným kvalitním předškolním vzděláváním a péčí a s odstraněním školních nákladů jsou poměrně nízké, a jako obzvláště nízké se jeví vzhledem k potenciálně vysokým přínosům, které mohou tato opatření přinést.

A konečně Komise na žádost Evropského parlamentu a ve spolupráci s UNICEF provádí pilotní projekty v Bulharsku, Chorvatsku, Řecku a Itálii, aby tato opatření otestovala v praxi, a zkoumá politické rámce v Německu, Litvě a Španělsku. To bude znamenat cenný vstup z hlediska prováděcí fáze navrhovaného doporučení.

- **Posouzení dopadů**

Navrhovaný nástroj – doporučení Rady – nabízí pokyny týkající se způsobu provádění evropské záruky pro děti, a zároveň umožňuje členským státům flexibilitu při navrhování a provádění opatření v souladu s jejich vnitrostátními postupy. Díky tomu není nutné provádět žádné posouzení dopadů.

Dopad tohoto doporučení nebude záviset pouze na tom, jak členské státy opatření provádějí. Důležité jsou také specifické okolnosti každého státu, jako je například makroekonomická situace, podoba systémů sociální ochrany a sociálních služeb a fungování trhu práce, a v důsledku toho je obtížné odlišit konkrétní dopad daného návrhu od jiných faktorů.

Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise obsahuje přehled nejdůležitějších výzev týkajících se sociálního vyloučení dětí, jakož i rozdílů, které brání rovnému přístupu dětí v nouzi k příslušným službám. Zahrnuje také předběžnou analýzu účinnosti tohoto doporučení a jeho možných dopadů.

Při analýze byla využita kombinace interních a externích odborných znalostí. Vychází také z četných činností v oblasti sledování a vzájemného učení a ze zpětné vazby poskytnuté během cílených konzultací. Tyto příspěvky se společně promítly do opatření podrobně popsanych v návrhu.

Navíc se navrhuje zkvalitnit shromažďování údajů na úrovni EU s cílem zlepšit pečlivé sledování opatření v členských státech. Do návrhu na přezkum doporučení po počátečním období provádění je zahrnuto zvláštní ustanovení.

- **Účelnost a zjednodušování právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Evropská záruka pro děti přispěje k zajištění práva dětí na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho a na právní, hospodářskou a sociální ochranu rodiny (článek 24 a 33 Listiny základních práv EU).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh nemá žádné finanční důsledky pro rozpočet EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Navrhuje se, aby Komise monitorovala provádění doporučení v rámci evropského semestru s podporou revidovaného srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů, včetně nového hlavního ukazatele týkajícího se dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením.

Návrh doporučuje, aby členské státy jmenovaly národního koordinátora záruky pro děti, který bude vybaven odpovídajícími zdroji a mandátem a který bude účinně koordinovat a monitorovat provádění tohoto doporučení a působit jako kontaktní osoba Komise. Komise bude spolupracovat s koordinátory záruky pro děti a s Výborem pro sociální ochranu s cílem usnadňovat vzájemné učení (např. prostřednictvím vzájemných hodnocení nebo vzájemného poradenství), sdílet zkušenosti, vyměňovat si osvědčené postupy a sledovat opatření členských států přijatá za účelem provádění evropské záruky pro děti.

Komise bude Výboru pro sociální ochranu pravidelně poskytovat zprávy o provádění uvedeného doporučení na základě zpráv členských států předkládaných jednou za dva roky.

Komise bude s Výborem pro sociální ochranu spolupracovat rovněž na zavedení společného monitorovacího rámce včetně kvantitativních a kvalitativních ukazatelů s cílem posoudit provádění tohoto doporučení. Komise a Výbor pro sociální ochranu budou rovněž spolupracovat na zvyšování dostupnosti, rozsahu a relevantnosti příslušných údajů na úrovni EU.

A konečně Komise po počátečním období provádění tohoto doporučení zhodnotí pokrok dosažený při jeho provádění a do pěti let od jeho přijetí o tom podá zprávu Radě.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Body 1–2 vymezují cíl tohoto doporučení a jeho osobní působnost (kdo jsou děti, na které se toto doporučení vztahuje).

Bod 3 obsahuje definice, které se mají používat pro účely tohoto návrhu.

Body 4–5 představují klíčovou část tohoto doporučení. Vyzývají členské státy, aby zaručily dětem v nouzi účinný a bezplatný přístup k předškolnímu vzdělávání a péči, vzdělávání a školním činnostem, alespoň k jednomu zdravému jídlu každý školní den a ke zdravotní péči. Členské státy se dále vyzývají, aby zajistily dětem v nouzi účinný přístup ke zdravé výživě a odpovídajícímu bydlení. Členské státy by měly identifikovat děti v nouzi a v rámci této skupiny zohlednit konkrétní formy znevýhodnění, které tyto děti zažívají.

Bod 6 odkazuje na úsilí, které by členské státy měly vyvíjet při budování podpůrného politického rámce s cílem řešit sociální vyloučení a prolomit bludný kruh mezigeneračního kruhu chudoby a znevýhodnění, a doporučuje za tímto účelem řadu politických opatření.

Body 7–10 doporučují soubor vnitrostátních opatření, která by členské státy měly zavést za účelem účinného provádění evropské záruky pro děti.

Bod 11 zavádí mechanismy správy a podávání zpráv. Ty zahrnují následující doporučení členským státům:

- jmenovat národní koordinátory záruky pro děti, kteří budou koordinovat a monitorovat provádění tohoto doporučení,
- zapojit příslušné zúčastněné strany do identifikace dětí v nouzi a překážek, kterým čelí při přístupu ke službám, na které se doporučení vztahuje, a při jejich využívání, s přihlédnutím k vnitrostátní, regionální a místní organizaci a okolnostem,
- předložit Komisi národní akční plán pro účely provádění tohoto doporučení,
- provádět informační činnosti,
- zapojit příslušné zúčastněné strany do přípravy, provádění, monitorování a hodnocení národního akčního plánu,
- pravidelně podávat zprávy Komisi,

Bod 12 stanoví mechanismy provádění, monitorování a hodnocení a vítá úmysl Komise, aby:

- využívala evropský semestr k monitorování provádění tohoto doporučení,
- spolupracovala s Výborem pro sociální ochranu a s národními koordinátory záruky pro děti,
- pravidelně poskytovala Výboru pro sociální ochranu zprávy o pokroku,
- spolupracovala s Výborem pro sociální ochranu na vytvoření monitorovacího rámce a příslušných ukazatelů,
- přezkoumávala provádění doporučení a do pěti let od jeho přijetí podala Radě zprávu,
- posilovala osvětové a komunikační aktivity a zintenzivnila šíření výsledků.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se zavádí evropská záruka pro děti

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 153 odst. 2 a s čl. 153 odst. 1 písm. j) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii Unie bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a podporuje rovnost žen a mužů a ochranu práv dítěte.
- (2) Podle článku 9 Smlouvy o fungování Evropské Unie (dále jen Smlouva o fungování EU) přihlíží Unie při vymezování a provádění svých politik a činností k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví.
- (3) Podle článku 151 Smlouvy o fungování EU mají Unie a členské státy za cíl podporu zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek, přiměřenou sociální ochranu, sociální dialog, rozvoj lidských zdrojů za účelem trvale vysoké zaměstnanosti a boj proti vyloučením. Podle čl. 153 odst. 1 písm. j) Smlouvy o fungování EU Unie za účelem dosažení těchto cílů podporuje a doplňuje činnost členských států v oblasti boje proti sociálnímu vyloučení.
- (4) Článek 24 Listiny základních práv Evropské unie uznává, že děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho, a že nejvlastnější zájem dítěte musí být prvořadým hlediskem při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi. Článek 33 Listiny základních práv Evropské unie stanoví, že rodina požívá právní, hospodářské a sociální ochrany.
- (5) Článek 17 revidované Evropské sociální charty přijaté ve Štrasburku dne 3. května 1996 potvrzuje závazek zajistit, že děti mají péči, pomoc, vzdělání a výcvik, jaké potřebují.
- (6) Úmluva Organizace spojených národů o právech dítěte přijatá dne 20. listopadu 1989, která byla ratifikována všemi členskými státy, stanoví v člancích 18, 24, 27, 28 a 31, že státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, uznávají právo dítěte na pomoc státu, na dosažení nejvýše dosažitelné úrovně zdravotního stavu, na přístup ke zdravotnickým službám, na nezbytnou životní úroveň, vzdělání, volný čas, oddechové činnosti a všestrannou účast v kulturním a uměleckém životě.

- (7) Článek 7 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením⁵², ratifikované Uníí a všemi jejími členskými státy, stanoví, že státy, které jsou stranami úmluvy, přijmou veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby děti se zdravotním postižením mohly plně užívat všechna lidská práva a základní svobody na rovnoprávném základě s ostatními dětmi.
- (8) Unie je společně se svými členskými státy plně odhodlána stát se průkopníkem při provádění Agendy OSN 2030 a cílů udržitelného rozvoje včetně cílů v oblasti vymýcení chudoby, zajištění zdravého života a zvyšování jeho kvality a zajištění rovného přístupu k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělávání.
- (9) V listopadu 2017 vyhlásily Evropský parlament, Rada a Komise evropský pilíř sociálních práv, v němž se stanoví dvacet zásad na podporu dobře fungujících a spravedlivých trhů práce a systémů sociálního zabezpečení. Zásada 11 stanoví právo dětí na cenově dostupné a kvalitní vzdělávání a péči v raném věku, na ochranu před chudobou a na zvláštní opatření pro zvýšení rovných příležitostí dětí ze znevýhodněných prostředí.
- (10) Dne 20. února 2013 přijala Komise doporučení 2013/112/EU⁵³ Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění. Toto doporučení stanoví integrovaný přístup ke snižování dětské chudoby nebo sociálního vyloučení a ke zlepšování kvality života dětí na základě tří pilířů: přístup ke zdrojům; přístup ke kvalitním službám a právo dětí účastnit se společenského života.
- (11) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 24. listopadu 2015⁵⁴ vyzval Komisi a členské státy, aby zavedly záruku pro děti se zaměřením na chudé děti a na jejich přístup ke službám. Evropský parlament dále ve svém usnesení ze dne 11. března 2021⁵⁵ vyzval Komisi, aby v prvním čtvrtletí roku 2021 předložila návrh na zřízení evropské záruky pro děti, a vyzval členské státy, aby investovaly do boje proti dětské chudobě a sociálnímu vyloučení veškeré možné zdroje včetně fondů EU a aby zavedly národní akční plány záruky pro děti.
- (12) Společné prohlášení nazvané „Overcoming poverty and social exclusion – mitigating the impact of COVID-19 on families – working together to develop prospects for strong children“ („Překonat chudobu a sociální vyloučení – zmírnit dopad pandemie COVID-19 na rodiny – spolupracovat na rozvoji vyhlídek pro silné děti“), které podepsalo v prosinci 2020 24 ministrů Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, vyzývalo k vytvoření evropské záruky pro děti založené na společných zásadách a integrovaném přístupu uvedeném v doporučení 2013/112/EU a v evropském pilíři sociálních práv Ministři znovu potvrdili, že pro děti ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením má přístup k bezplatné zdravotní péči, bezplatnému vzdělávání, dostupnému předškolnímu vzdělávání a péči, důstojnému ubytování a přiměřené výživě zásadní význam.

---

⁵² Rozhodnutí Rady ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím (Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35).

⁵³ Doporučení Komise ze dne 20. února 2013 „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (Úř. věst. L 59, 2.3.2013, s. 5).

⁵⁴ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. listopadu 2015 o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na dětskou chudobu (2014/2237(INI)).

⁵⁵ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o právech dítěte s ohledem na strategii EU pro práva dítěte (2021/2523(RSP)).

- (13) Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv⁵⁶ poskytuje nový impuls k řešení chudoby a sociálního vyloučení v Unii, zejména stanovením cíle snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením v horizontu do roku 2030 alespoň o 15 milionů, včetně nejméně 5 milionů dětí.
- (14) Komplexní strategie Unie pro práva dítěte⁵⁷ pomáhá posilovat zapojení dětí do společnosti, chránit zranitelné děti, včetně dětí ohrožených socioekonomickým vyloučením a marginalizací, chránit práva dětí online, podporovat justici vstřícnou k dětem a předcházet násilí vůči dětem a bojovat proti němu. Jejím cílem je rovněž bojovat proti diskriminaci dětí, a to i na základě jejich pohlaví nebo sexuální orientace, případně pohlaví nebo sexuální orientace jejich rodičů.
- (15) Cílem tohoto doporučení je předcházet sociálnímu vyloučení a bojovat proti němu tím, že bude zaručen přístup dětí v nouzi k souboru klíčových služeb. Děti v nouzi jsou osoby mladší 18 let, které jsou ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením⁵⁸.
- (16) Aby zajistily účinný přístup nebo účinný a bezplatný přístup ke klíčovým službám, měly by členské státy v souladu s vnitrostátními podmínkami a přístupy tyto služby buď organizovat a poskytovat, nebo poskytovat přiměřené dávky, aby rodiče nebo opatrovníci dětí v nouzi byli schopni tyto služby zajistit.
- (17) V EU je téměř 18 milionů dětí ohroženo chudobou či sociálním vyloučením. Jedním z hlavních faktorů ovlivňujících sociální vyloučení dětí je nerovný přístup ke klíčovým službám, které jsou nezbytné pro dobré životní podmínky a rozvoj sociálních, kognitivních a emocionálních dovedností. U dětí žijících v chudobě nebo u dětí ze znevýhodněného prostředí je pravděpodobnější, že budou čelit překážkám v přístupu k předškolnímu vzdělávání a péči, inkluzivnímu vzdělávání, zdravotní péči, zdravé výživě a odpovídajícímu bydlení. Již od začátku života se nacházejí v nevýhodném postavení, což může mít dlouhodobé důsledky pro jejich rozvoj a vyhlídky do budoucna.
- (18) Mezigenerační přenos sociálního vyloučení ohrožuje sociální soudržnost v průběhu generací a vytváří vyšší náklady pro naše sociální státy, což brání hospodářské a sociální odolnosti. Zlepšování rovného přístupu dětí v nouzi ke klíčovým službám je důležitým prostředkem posilování úsilí o prevenci sociálního vyloučení a boje proti němu. Přispívá také k podpoře rovných příležitostí pro děti v nouzi a k boji proti dětské chudobě.
- (19) Řešení znevýhodnění od raného věku je nákladově efektivní investicí, a to i z dlouhodobého hlediska, protože nejen přispívá k začleňování dětí a jejich lepším socioekonomickým výsledkům v dospělosti, ale prospívá rovněž ekonomice a společnosti prostřednictvím lepší integrace na trh práce a do společenského života. Investice do rovných příležitostí pro děti je základem udržitelného růstu podporujícího začlenění, podpory spravedlivých a odolných společností a sociální konvergence směrem nahoru. Přispívá také k řešení dopadu nepříznivého demografického vývoje snižováním nedostatku dovedností a pracovních sil a zajišťováním lepšího územního pokrytí při současném využívání příležitostí vyplývajících ze zelené a digitální transformace.

---

⁵⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv“ (COM(2021) 102 final).

⁵⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU o právech dítěte“ (COM(2021) 142/1).

⁵⁸ Jedná se o děti ohrožené chudobou, které trpí silnou materiální deprivací nebo žijí v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce.

- (20) Rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu předškolnímu vzdělávání a péči a ke vzdělávání má zásadní význam pro přerušení přenosu sociálního vyloučení a pro zajištění rovných příležitostí pro děti ve znevýhodněném postavení. Omezená dostupnost předškolního vzdělávání a péče a vysoké náklady na ně však mohou představovat překážku pro děti z rodin s nízkými příjmy. Jejich míra docházky je výrazně nižší a později vede k horším výsledkům vzdělávání a k vyšší míře předčasného ukončování školní docházky, zejména u dětí, které pocházejí z přistěhovaleckého prostředí, nebo u romských dětí. Výzvou i nadále zůstává segregace a diskriminace dětí se zdravotním postižením nebo speciálními vzdělávacími potřebami v přístupu k běžnému vzdělávání. Volba vzdělávací instituce musí odrážet nejlepší zájem dítěte. Vzhledem ke stále většímu počtu dětí pocházejících z přistěhovaleckého prostředí ve vzdělávacích systémech je nezbytná prevence segregovaných škol a přizpůsobení výukových metod.
- (21) Důležitá část učení včetně získávání sociálních dovedností, probíhá prostřednictvím sportu a volnočasových nebo kulturních aktivit. Tyto aktivity se ukázaly jako prospěšné zejména pro děti ze znevýhodněného prostředí. Některé skupiny dětí si je však buď nemohou dovolit, nebo jim v účasti na nich brání chybějící vhodná infrastruktura, špatná dostupnost nebo jazykové problémy.
- (22) Děti z rodin s nízkými příjmy mají omezený přístup k určitým zdravotnickým službám, jako je zubní péče, nebo k pomůckám, jako jsou rovnátka, korektivní čočky nebo brýle. Mají také méně příležitostí a zdrojů k využívání programů v oblasti prevence nemocí a podpory zdraví. Příjmová chudoba a další sociální determinanty významně ovlivňují celkový vývoj a zdraví dětí včetně duševního zdraví a zvyšují riziko špatného zdravotního stavu v pozdějších letech. Včasná intervence a prevence mají zásadní význam. Lepší přístup k programům prevence a propagace veřejného zdraví včetně očkování a podpora rodičovství mohou pomoci dosáhnout lepších výsledků.
- (23) Přístup ke zdravé a udržitelné výživě představuje výzvu zejména pro rodiny s nízkými příjmy. Programy zdravé stravy a výživy mohou pomoci řešit problémy, jako je například špatná strava, nedostatek fyzické aktivity, obezita nebo užívání alkoholu a tabáku, a tím omezit podvýživu a špatnou výživu, která je rozšířenější u dětí pocházejících ze znevýhodněného prostředí. Zkušenosti z pandemie COVID-19 prokázaly význam programů školního stravování pro některé děti, které byly v průběhu omezení volného pohybu osob náhle zbaveny spolehlivého zdroje výživy⁵⁹.
- (24) Děti pocházející z rodin s nízkými příjmy a z přistěhovaleckého prostředí nebo s menšinovým rasovým nebo etnickým původem jsou vystaveny většímu riziku závažné deprivace v oblasti bydlení, přeplněnosti a energetické chudoby, a jsou rovněž častěji vystaveny riziku bezdomovectví. Náklady na bydlení znamenají značnou zátěž, zejména pro domácnosti s rodičem samoživitelem. Zajištění odpovídajícího bydlení a toho, že se dětem a jejich rodinám dostane přiměřeného ubytování v nouzových přístřešcích, je důležitým mechanismem pro řešení sociálního vyloučení dětí a minimalizaci rizika bezdomovectví. V zájmu deinstitucionalizace dětí by mělo být umístování dětí do ústavní péče uplatňováno jako poslední možnost s přihlédnutím k nejlepšímu zájmu dítěte. Měla by být podporována kvalitní komunitní nebo rodinná péče. Poskytování podpory dětem, které opouštějí ústavní péči, by podpořilo jejich nezávislý život a začlenění do společnosti.

---

⁵⁹ 2020 Výbor pro sociální ochranu – každoroční přezkum monitoru výsledků v oblasti sociální ochrany a vývoj politik sociální ochrany. Zpráva o klíčových sociálních výzvách a klíčových sděleních, s. 58.

- (25) Pandemie COVID-19 může mít dalekosáhlé dopady na hospodářské a sociální životní podmínky rodin a dětí, a pravděpodobně bude mít neúměrně silný dopad na děti pocházející ze znevýhodněného prostředí. Skupiny obyvatel s nízkými a středními příjmy čelí vyššímu riziku ztráty příjmů, což může mít potenciálně významný dopad na disponibilní příjem domácností v důsledku rostoucí nezaměstnanosti a snížených možností práce na dálku. Očekává se, že krize prohloubí stávající nerovnosti a pravděpodobně povede ke zvýšení počtu domácností ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením. Vytváří také značný tlak na dostupnost služeb. Děti, které zažívají různé formy znevýhodnění, patří k těm, které pandemie COVID-19 postihla nejhůře. Distanční vzdělávání je pro mnoho dětí žijících v domácnostech bez odpovídající podpory rodiny, dovedností nebo vybavení obtížné, což se týká i dětí žijících ve venkovských nebo na odlehlých územích s nedostatečnou digitální infrastrukturou.
- (26) Řešení sociálního vyloučení dětí a snižování socioekonomického dopadu pandemie COVID-19 vyžaduje integrovaný multidimenzionální přístup zaměřený na jednotlivce a podpůrný politický rámec. Posilování spolupráce a koordinace mezi službami na různých úrovních zaručuje účinnou prevenci a podporuje sociální začlenění dětí. Současně se zajištěním přístupu ke klíčovým službám ve všech regionech a na všech územích, mimo jiné prostřednictvím investic do infrastruktury služeb a do pracovní síly, je nezbytné rovněž zlepšit účinnost a relevantnost souvisejících politik, kombinovat preventivní a nápravná opatření a maximálně využít stávající nástroje Unie.
- (27) Proces koordinace hospodářských politik a zaměstnanosti v rámci evropského semestru, podporovaný srovnávacím přehledem sociálních ukazatelů, zdůrazňuje výzvu dětské chudoby nebo sociálního vyloučení dětí, přičemž řadě členských států jsou poskytována doporučení týkající se jednotlivých zemí. Hlavní směry politik zaměstnanosti zdůrazňují, že je důležité zajistit přístup všech včetně dětí k určitým službám, jako je předškolní vzdělávání a péče, vzdělávání a zdravotní péče, přičemž tento přístup slouží jako nezbytná podmínka pro zajištění rovných příležitostí.
- (28) Na podporu provádění evropské záruky pro děti a dalších podpůrných opatření jsou k dispozici fondy Unie. V rámci navrhovaného Evropského sociálního fondu plus⁶⁰ budou všechny členské státy povinny vyčlenit přiměřenou částku na boj proti dětské chudobě nebo sociálnímu vyloučení. V případě členských států, jejichž míra dětí ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením se pohybuje nad průměrem Unie, musí tato částka činit nejméně 5 % jejich vnitrostátního přidělu z Evropského sociálního fondu plus. Evropský fond pro regionální rozvoj a program InvestEU budou podporovat rovněž investice do základní infrastruktury, jako je například sociální bydlení a zařízení pro předškolní vzdělávání a péči, jakož i vybavení a přístup ke kvalitním a tradičním službám. Nástroj pro oživení a odolnost, který je součástí plánu obnovy pro Evropu a nástroje „Next Generation EU“, nabízí další finanční prostředky Unie na zahrnutí reforem, investic a politik pro budoucí generaci, děti a mládež, jako je například vzdělání a dovednosti, do národních plánů pro oživení a odolnost⁶¹. Nástroj pro technickou podporu může podporovat členské státy při navrhování a provádění strukturálních reforem v oblasti vzdělávání, sociálních služeb, spravedlnosti

⁶⁰ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus (ESF+) (COM(2018) 382 final).

⁶¹ V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

a zdravotnictví, včetně meziodvětvových reforem, které řeší dětskou chudobu a sociální vyloučení.

- (29) Členské státy mohou rovněž využít projekt EU pro ovoce, zeleninu a mléko do škol na období 2017–2023 s cílem více zpřístupnit zdravé produkty dětem a zlepšit jejich porozumění přínosům zdravých a udržitelných potravin.
- (30) Toto doporučení by mělo být prováděno prostřednictvím národních akčních plánů uzpůsobených národním, regionálním a místním podmínkám. Tyto národní akční plány by měly identifikovat děti v nouzi a překážky, kterým čelí při přístupu ke službám, na něž se vztahuje toto doporučení, a při jejich využívání. Za tímto účelem by členské státy měly zapojit příslušné zúčastněné strany, včetně nevládních organizací prosazujících práva dětí. Pokrok při provádění tohoto doporučení by měl být pravidelně monitorován v kontextu evropského semestru, mimo jiné prostřednictvím vytvoření příslušných monitorovacích ukazatelů.
- (31) Toto doporučení doplňuje doporučení 2013/112/EU, tvoří jeden z výstupů akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv a doplňuje komplexní strategii Unie o právech dítěte.
- (32) Toto doporučení plně respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality. Nejsou jím dotčeny zásady vnitrostátního procesního práva a právní tradice členských států a neznamená rozšíření pravomocí Unie,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

CÍL A ROZSAH EVROPSKÉ ZÁRUKY PRO DĚTI

- 1) Cílem tohoto doporučení je předcházet sociálnímu vyloučení a bojovat proti němu tím, že zaručí dětem v nouzi přístup k souboru klíčových služeb.
- 2) Toto doporučení se vztahuje na děti v nouzi.

DEFINICE

- 3) Pro účely tohoto doporučení se uplatňují tyto definice:
  - a) „dětmi v nouzi“ se rozumí osoby mladší 18 let, které jsou ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením;
  - b) „dětmi pocházejícími z přistěhovaleckého prostředí“ se rozumí děti, které jsou státními příslušníky třetí země bez ohledu na jejich migrační status, a děti, které jsou státními příslušníky členského státu, avšak pocházejí z přistěhovaleckého prostředí třetí země prostřednictvím nejméně jednoho z rodičů, který se narodil v zahraničí;
  - c) „dětmi v nejistých rodinných situacích“ se rozumí děti vystavené různým rizikovým faktorům vedoucím k sociálnímu vyloučení, jako například: žijí v jedné domácnosti s rodičem samoživitelem; žijí s rodičem se zdravotním postižením; žijí v domácnosti, kde se vyskytují psychické problémy nebo dlouhodobá nemoc; žijící v domácnosti, kde dochází ke zneužívání návykových látek nebo k domácímu násilí; děti občana Unie, který se přestěhoval do jiného členského státu, avšak tyto děti samy zůstaly ve svém členském státě původu; děti, které mají mladistvou matku nebo jsou samy mladistvou matkou; děti, které mají rodiče ve vězení;

- d) „účinným přístupem“ se rozumí situace, kdy jsou služby okamžitě k dispozici, jsou cenově dostupné, přístupné, kvalitní, jsou poskytovány včas a potenciální uživatelé si jsou vědomi jejich existence, jakož i toho, že mají právo je využívat;
- e) „účinným a bezplatným přístupem“ se rozumí situace, kdy jsou služby bezplatné, okamžitě k dispozici, přístupné a kvalitní, jsou poskytovány včas a potenciální uživatelé si jsou vědomi jejich existence, jakož i toho, že mají právo je využívat;
- f) „školními činnostmi“ se rozumí učení prostřednictvím hry nebo rekreační, sportovní nebo kulturní činnosti, které se koná v rámci povinné školní docházky nebo mimo ni, je organizováno školou a je součástí školních osnov nebo s nimi souvisí;
- g) „zdravým jídlem“ nebo „zdravou výživou“ se rozumí konzumace vyvážené stravy, která poskytuje dětem živiny nezbytné pro jejich fyzický a duševní vývoj a pro fyzickou aktivitu, která odpovídá fyziologickým potřebám;
- h) „odpovídajícím bydlením“ se rozumí obydlí, které splňuje současné národní technické normy, je v přiměřeném technickém stavu, poskytuje přiměřený stupeň tepelné pohody a je dostupné za přijatelné náklady.

HLAVNÍ DOPORUČENÍ

- 4) Členské státy se vyzývají, aby:
  - a) zaručily dětem v nouzi účinný a bezplatný přístup k předškolnímu vzdělávání a péči, vzdělávání a školním činnostem, k alespoň jednomu zdravému jídlu každý školní den a ke zdravotní péči;
  - b) zaručily dětem v nouzi účinný přístup ke zdravé výživě a k odpovídajícímu bydlení.
- 5) Členské státy by měly identifikovat děti v nouzi a v rámci této skupiny ve vhodných případech při navrhování svých vnitrostátních integrovaných opatření zohlednit zvláštní znevýhodnění, kterému čelí:
  - a) děti bez domova nebo děti zakoušející závažnou deprivaci v oblasti bydlení;
  - b) děti se zdravotním postižením;
  - c) děti pocházející z přistěhovaleckého prostředí;
  - d) děti s menšinovým rasovým nebo etnickým původem (zejména Romové);
  - e) děti v alternativní (zejména ústavní) péči;
  - f) děti v nejistých rodinných situacích.

PODPŮRNÝ POLITICKÝ RÁMEC

- 6) Členské státy se vyzývají, aby vybudovaly integrovaný a podpůrný politický rámec pro řešení sociálního vyloučení dětí se zaměřením na prolomení bludných mezigeneračních kruhů chudoby a znevýhodnění a na snížení socioekonomického dopadu pandemie COVID-19. Za tímto účelem by členské státy při provádění tohoto doporučení měly:

- a) zajistit soulad sociální politiky a politiky v oblasti vzdělávání, zdraví, výživy a bydlení na vnitrostátní, regionální a místní úrovni s tímto doporučením, a kdykoli to bude možné, integrovaným způsobem zvýšit význam těchto politik pro podporu dětí;
- b) posilovat investice do vzdělávání a do odpovídajících systémů zdravotní a sociální ochrany s cílem účinně řešit potřeby dětí a jejich rodin, zejména těch, které jsou vystaveny sociálnímu vyloučení;
- c) zajistit odpovídající politiky a zdroje, mimo jiné prostřednictvím opatření pro integraci rodičů nebo poručníků na trh práce a podpory příjmů rodin a domácností, aby finanční překážky nebránily dětem v přístupu ke kvalitním službám;
- d) zabývat se územním rozměrem sociálního vyloučení s přihlédnutím ke zvláštním potřebám dětí typickým pro městské, venkovské, odlehle a odloučené oblasti na základě integrovaného a multidisciplinárního přístupu;
- e) posilovat spolupráci s vnitrostátními, regionálními a místními orgány, organizacemi sociální ekonomiky, nevládními organizacemi a dalšími zúčastněnými stranami a jejich zapojení do navrhování, poskytování a sledování politik a kvalitních služeb pro děti;
- f) přijímat opatření na podporu začleňování a předcházení diskriminaci a stigmatizaci dětí v nouzi a pro boj proti této diskriminaci a stigmatizaci;
- g) podporovat strategické investice do kvalitních služeb pro děti, mimo jiné do základní infrastruktury a kvalifikované pracovní síly;
- h) vyhradit odpovídající zdroje na provádění tohoto doporučení a optimálně využívat vnitrostátní fondy a fondy EU, zejména Evropský sociální fond plus, Evropský fond pro regionální rozvoj, REACT-EU, program Invest-EU, Nástroj pro oživení a odolnost a Nástroj pro technickou podporu.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A PÉČE, VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLNÍ ČINNOSTI, ZDRAVÉ JÍDLO KAŽDÝ ŠKOLNÍ DEN

- 7) Členské státy se s cílem zaručit dětem v nouzi účinný a bezplatný přístup k předškolnímu vzdělávání a péči, ke vzdělávání a školním činnostem a ke zdravému jídlu každý školní den vyzývají, aby:
  - a) identifikovaly a řešily finanční a nefinanční překážky účasti na předškolním vzdělávání a péči, vzdělávání a školních činnostech;
  - b) přijímaly opatření k předcházení nebo omezování předčasného ukončení školní docházky a k opětovnému zapojování dětí, kterým hrozí předčasné ukončení školní docházky nebo odborné přípravy nebo které již školní docházku nebo odbornou přípravu předčasně ukončily;
  - c) poskytovaly podporu učení dětem s poruchami učení s cílem kompenzovat jejich jazykové, kognitivní a vzdělávací rozdíly;
  - d) přizpůsobovaly zařízení a vzdělávací materiály pro předškolní vzdělávání a péči a vzdělávací zařízení potřebám dětí se zdravotním postižením s využitím inkluzivních metod výuky a učení; zajišťovaly za tímto účelem dostupnost

- kvalifikovaných učitelů a dalších pedagogických pracovníků, jako jsou psychologové, logopedi, rehabilitační pracovníci nebo pedagogičtí asistenti;
- e) zaváděly opatření na podporu inkluzivního vzdělávání a na zamezení vzniku segregovaných tříd v zařízeních předškolního vzdělávání a péče a ve vzdělávacích zařízeních; to může zahrnovat také upřednostňování dětí v nouzi nebo jejich dřívější přístup;
  - f) zajišťovaly alespoň jedno zdravé jídlo každý školní den;
  - g) zajišťovaly poskytování vzdělávacích materiálů, případně včetně knih nebo uniforem;
  - h) poskytovaly vysokorychlostní připojení, digitální služby a odpovídající vybavení nezbytné pro distanční vzdělávání s cílem zajistit přístup ke vzdělávacímu obsahu online;
  - i) případně zajišťovaly dopravu do zařízení pro předškolní vzdělávání a péči a do vzdělávacích institucí;
  - j) zajišťovaly rovný a inkluzivní přístup ke školním činnostem včetně účasti na školních výletech;
  - k) vyvíjely rámec pro spolupráci vzdělávacích institucí, místních komunit, sociálních služeb a subjektů sociální ekonomiky za účelem podpory inkluzivního vzdělávání, poskytování mimoškolní péče a možností zapojení do sportu a volnočasových a kulturních aktivit, a za účelem budování a investic do vzdělávacích institucí jako center inkluze a účasti.

ZDRAVOTNÍ PÉČE

- 8) Členské státy se za účelem zajištění účinného a bezplatného přístupu ke kvalitní zdravotní péči dětem v nouzi vyzývají, aby:
  - a) usnadňovaly včasné odhalování a léčbu chorob a vývojových problémů včetně těch, které se týkají duševního zdraví, a zajišťovaly přístup k pravidelným lékařským prohlídkám a screeningovým programům včetně zubních a oftalmologických; zajišťovaly včasnou léčebnou a rehabilitační následnou péči včetně přístupu k lékům, léčbě a podpoře a přístupu k očkovacím programům;
  - b) poskytovaly cílené rehabilitační a habilitační služby dětem se zdravotním postižením;
  - c) zaváděly dostupné programy na podporu zdraví a prevenci onemocnění zaměřené na děti v nouzi a jejich rodiny a na odborníky pracující s dětmi.

ZDRAVÁ VÝŽIVA

- 9) Členské státy se s cílem zaručit dětem v nouzi účinný přístup k dostatečné a zdravé výživě, a to i prostřednictvím projektu EU zajišťujícího ovoce, zeleninu a mléko do škol vybízejí, aby:
  - a) podporovaly přístup ke zdravým jídlům i mimo školní dny, a to i prostřednictvím věcné nebo finanční podpory;
  - b) zajišťovaly, aby nutriční normy v zařízeních pro předškolní vzdělávání a péči a ve vzdělávacích institucích odpovídaly konkrétním stravovacím potřebám;

- c) omezovaly reklamu na potraviny s vysokým obsahem tuku, soli a cukru a omezovaly jejich dostupnost v zařízeních předškolního vzdělávání a péče a ve vzdělávacích institucích;
- d) poskytovaly dětem a rodinám náležitě informace o zdravé výživě dětí.

ODPOVÍDAJÍCÍ BYDLENÍ

- 10) Aby členské státy zaručily dětem v nouzi účinný přístup k odpovídajícímu bydlení, vyzývají se, aby:
- a) zajišťovaly dětem bez domova a jejich rodinám odpovídající ubytování v nouzových přístřeších, rychlý přesun z těchto přístřeší do stálého bydlení a poskytování příslušných sociálních a poradenských služeb;
  - b) v případě potřeby posuzovaly a revidovaly vnitrostátní, regionální a místní politiky bydlení a přijímaly opatření zajišťující, že budou náležitě zohledněny zájmy rodin s dětmi v nouzi, včetně řešení energetické chudoby; taková hodnocení a revize by měly zahrnovat rovněž politiky sociálního bydlení a příspěvky na bydlení;
  - c) zajišťovaly prioritní a včasný přístup k sociálnímu bydlení pro děti v nouzi a jejich rodiny;
  - d) bránily umístování dětí do ústavní péče, přičemž budou zohledňovat nejlepší zájem dítěte; zajišťovaly přechod dětí z ústavní péče do kvalitní komunitní nebo rodinné péče a podporovaly jejich nezávislý život a sociální integraci.

ŘÍZENÍ A PODÁVÁNÍ ZPRÁV

- 11) Členskými státy se v zájmu řádného řízení, sledování a podávání zpráv doporučuje, aby:

Národní koordinátoři záruky pro děti

- a) jmenovaly národního koordinátora záruky pro děti vybaveného odpovídajícími zdroji a mandátem umožňujícím účinnou koordinaci a sledování provádění tohoto doporučení;

Identifikace dětí v nouzi

- b) za účelem co nejúčinnějšího zacílení opatření na děti v nouzi a s přihlédnutím k národním, regionálním a místním organizacím a okolnostem zapojily příslušné zúčastněné strany do identifikace dětí v nouzi a překážek, jimž čelí při přístupu a využívání služeb, na které se vztahuje toto doporučení;

Národní akční plány

- c) do šesti měsíců od přijetí tohoto doporučení předložily Komisi akční plán na období do roku 2030 s cílem provést toto doporučení s přihlédnutím k národním, regionálním a místním podmínkám. Tento akční plán by měl zahrnovat zejména:
  - i) cílové kategorie dětí v nouzi, které mají být pokryty příslušnými integrovanými opatřeními;

- ii) kvantitativní a kvalitativní cíle, kterých má být dosaženo v oblasti pokrytí dětí v nouzi odpovídajícími opatřeními, s přihlédnutím k regionálním a místním rozdílům;
- iii) opatření plánovaná nebo přijatá při provádění tohoto doporučení, a to i na regionální a místní úrovni, a nezbytné finanční zdroje a lhůty;
- iv) jiná opatření plánovaná nebo přijatá za účelem řešení sociálního vyloučení dětí a prolomení bludného mezigeneračního kruhu znevýhodnění, založená zejména na podpůrném politickém rámci uvedeném v odstavci 6;
- v) vnitrostátní rámec pro shromažďování, sledování a hodnocení údajů uvedených v tomto doporučení, a to i za účelem vytvoření společného monitorovacího rámce uvedeného v odst. 12 písm. d);

Informační opatření

- d) vypracovaly účinná informační opatření zaměřená na děti v nouzi a jejich rodiny, zejména na regionální a místní úrovni a prostřednictvím vzdělávacích institucí, vyškolených mediátorů, služeb na podporu rodiny, občanské společnosti a organizací sociální ekonomiky, s cílem zvyšovat povědomí a podporovat a usnadňovat využívání služeb, na něž se vztahuje toto doporučení;

Zapojení zúčastněných stran

- e) zajistily účast regionálních, místních a dalších příslušných orgánů, dětí a příslušných zúčastněných stran zastupujících občanskou společnost, nevládní organizace, vzdělávací instituce a subjekty odpovědné za podporu sociálního začlenění a integrace, práv dětí, inkluzivního vzdělávání a nediskriminace včetně vnitrostátních subjektů pro rovné zacházení, po celou dobu přípravy, provádění, monitorování a hodnocení akčního plánu;

Podávání zpráv Komisi

- f) podávaly Komisi každé dva roky zprávu o pokroku při provádění tohoto doporučení v souladu s národním akčním plánem.

PROVÁDĚNÍ, KONTROLA A HODNOCENÍ

- 12) Rada vítá záměr Komise:
  - a) sledovat pokrok při provádění tohoto doporučení včetně jeho výsledků a dopadu na děti v nouzi v kontextu evropského semestru, a případně navrhnout doporučení pro jednotlivé země určená členskými státy;
  - b) spolupracovat s členskými státy, s národními koordinátory záruky pro děti a s Výborem pro sociální ochranu s cílem usnadňovat vzájemné učení, sdílet zkušenosti, vyměňovat si osvědčené postupy a navazovat na opatření přijatá v reakci na toto doporučení, jak je stanoveno v příslušných národních akčních plánech;
  - c) podávat Výboru pro sociální ochranu pravidelně zprávy o pokroku při provádění tohoto doporučení na základě zpráv členských států;
  - d) společně s Výborem pro sociální ochranu:

- i) zavést společný monitorovací rámec a vytvořit dohodnuté společné kvantitativní a kvalitativní ukazatele výsledků pro posouzení provádění tohoto doporučení;
  - ii) zvyšovat dostupnost, rozsah a relevantnost srovnatelných údajů na úrovni Unie včetně údajů o dětech v nouzi a jejich přístupu ke službám a o rozsahu a přiměřenosti dávek zaměřených na děti s cílem poskytovat informace pro tvorbu politik;
- e) přezkoumávat pokrok dosažený při provádění tohoto doporučení a podat Radě zprávu do pěti let od přijetí;
- f) posilovat úsilí v oblasti zvyšování povědomí a komunikace a zintenzivnit šíření výsledků a příkladů osvědčených postupů na úrovni Unie a mezi členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*